

THE EUROPEANS DISCOVERY OF XINA POMPEU FABRA UNIVERSITY BARCELONA

LES CIUTATS DEL SONG I LA CONQUESTA MONGOL LA CIUTAT OBERTA

En aquesta lliçó mirarem amb deteniment una ciutat xinesa del segle XII, del tipus de les que veurà Marco Polo. Aquesta **en concret és la versió d'un pintor** del segle XII anomenat Zhang Zeduan que va immortalitzar meticulosament en un llarg rotlle anomenat 'Qingming Shanghe Tu', que vol dir "pujant pel riu al festival de primavera". Es creia que la ciutat em Kaifeng, la capital dels Song del nord, però l'absència de qualsevol punt geogràfic característic de la Kaieng real indica que probablement es tracta d'una ciutat idealitzada, sense pobresa, captaires ni malalties. El rotlle va ser pintat amb tinta monocroma sobre seda, malgrat que les còpies fetes al període Ming que veurem en properes lliçons li van afegir colors.

El rotlle Song que es troba al Museu del Palau a Beijing és considerat el més antic que existeix. I és aquesta versió en la qual ens fixarem ara. Tal com estenem el rotlle, les primeres escenes ens introdueixen a la vida rural de fora de la ciutat. Una fila d'ases que carreguen carbó està a punt de creuar un petit pont de fusta, que connecta així des de bon principi el camp amb els animats mercats de la ciutat propera. Un petit bot varat a la vora del riu reforça la idea de ser al camp: tant el bot com el pont tenen aspecte d'haver estat construïts per camperols, en contrast amb el gran nombre de vaixells i els ponts impressionants que ens trobarem a la ciutat. Ara som a la vora del riu que creua la ciutat i que constitueix una ruta arterial al llarg de tot el rotlle.

És habitual que les ciutats xineses siguin travessades pels corrents. **La riba s'alinea amb els salzes**, plantats amb l'objectiu de reforçar les vores i prevenir les inundacions. En aquest punt, la ciutat i el camp es comencen a juntar. Una casa amb sostre d'herba és ben a prop d'un petit terreny de cultiu de secà protegit per mur inestable fet de terra piconada. Aquesta era la manera més habitual de construir a la Xina. El mateix tipus de mur també protegeix la casa del davant. Per la via central, ve un palanquí amb escombres de salze fixades als costats, en al·lusió al festival Qingming, una festa dels primers dies de primavera, quan la gent escombra les seves tombes familiars. Un servent obre camí per al palanquí i darrere d'aquest ve una comitiva de mitja dotzena d'homes. En contrast amb el palanquí a la via central una parella de dones amb els caps coberts i muntant sobre ases agafen un petit camí per abandonar la ciutat.

De sobte, apareix la ciutat. Dos elements en destaquen immediatament: l'omnipresència de restaurants i els grans vaixells al riu. Aquesta és una ciutat comercial, abastida per un gran

riu que pot portar grans vaixells: al davant n'hi ha dos d'ancorats. Una filera d'estibadors estan descarregant els paquets dels vaixells i els porten a un mercader assegut que en supervisa el treball. En contrast amb els pantalons lleugers dels estibadors, el mercader porta un vestit llarg, que clarament no esta fet per a les feines manuals. Una complexa xarxa comercial ja estesa per tot l'imperi Song i alguns productes, com el gra que probablement es troba als paquets dels estibadors, s'intercanviaven per totes les regions. A ambdós costats del carrer, quatre restaurants ja són oberts. És a l'època dels Song quan la cuina xinesa va adquirir el seu caràcter distintiu, amb la seva sorprenent varietat de plats i de sabors barrejats que podien satisfer gent procedent de regions distintes i amb orígens culinaris ben diferents. La cuina Song és probablement la primera cuina que podríem identificar avui dia com a cuina xinesa. La varietat de plats menjats a l'època dels Song desafia qualsevol descripció.

En aquesta ciutat altament comercial, els negocis atreuen gent de tot arreu i de ben lluny i porten una proliferació de restaurants per satisfer la gamma de gustos diferents. A més, també va ser amb els Song que **asseure's en** cadires per menjar es va generalitzar, tot rellevant el vell **costum d'asseure's** o d'agenollar-se sobre estores que encara avui és la manera més habitual de menjar a la major part d'Àsia.

És ben d'hora i un venedor ambulat es posa la camisa. El rotlle s'estén en el temps i **en l'espai**. El propietari del restaurant, al qual es pot accedir per la ribera, alça una vara amb cartells per indicar que ja és obert.

Al rerefons, hi ha una papereria, "la papeleria de la família Wang", que ofereix bitllets per als morts i productes de paper per a ofrenes funeràries a les tombes durant el festival de Qingming. Al carrer hi ha exposada una casa de paper amb moltes capes. A l'època dels Song, les tres ensenyances -el confucianisme, el taoisme i el budisme- eren de gran importància i s'havien fusionat en l'anomenat neoconfucianisme. Tot i així, la religió popular relacionada amb el gran nombre d'éssers sobrenaturals com avantpassats, déus i fantasmes, mai no va desaparèixer entre la població en general. I durant el festival de Qingming, reconegut per l'escombrada de les tombes, era essencial calar foc a tot tipus d'ofrenes funeràries per donar als **avantpassats l'entrada a l'altra vida** i per calmar els fantasmes amenaçadors.

Els vaixells i els restaurants s'alineen a la vora del riu. Els vaixells tenen timons de codast que podien ser abaixats o alçats segons el nivell de l'aigua. Aquests timons de codast, juntament amb la brúixola de navegació i els compartiments hermètics, són un signe dels avenços tècnics en navegació que van caracteritzar l'època dels Song i que van permetre als seus vaixells navegar fins el sud-est asiàtic i les aigües de l'oceà Índic. **AL segle XII, els vaixells dels Song** eren, amb diferència, els millors i els més grans del món.